

Blagoslov obnovitvenih del župnijske cerkve sv. Antona Puščavnika na Brezovici

žegnanjska nedelja, 6. oktober 2019

Cerkev

V kroniki župnije Brezovica, ki jo je napisal Josip Novak leta 1907 (str. 90–91), beremo: *»Na prav lepem kraju, za par lučajev od državne ceste odmaknjena, stoji pod brezovskim hribom preprosta, a zelo lična župna cerkev sv. Antona Puščavnika. Od državne ceste se svet polagoma vzdiguje do 319 m visoko nad morjem ter preide za lučaj od cerkve v brezovski hrib.«*

Župna cerkev na Brezovici.

V kroniki najdemo najstarejši zapis o cerkvi iz leta 1526. Ni pa znano, kdaj je bila zgrajena prva cerkev na tem mestu. Do leta 1631 je imela cerkev dva oltarja, glavni oltar sv. Antona Puščavnika in en stranski oltar. Približno šestdeset let pozneje najdemo Valvazorjev zapis, da ima cerkev tri oltarje: glavni oltar sv. Antona

Puščavnika in dva stranska oltarja, posvečena sv. Egidiju in sv. Mariji Materi Božji. Leta 1741 je bila sezidana nova cerkev, ki so jo večkrat prezidali. Nov zvonik je bil zgrajen leta 1857, leta 1862 pa še nov prezbiterij. Tudi zid cerkvene ladje je bil nekoliko dvignjen. Naslednje leto je cerkev dobila sedanjo zunanjo podobo.

Obnovitvena dela v zadnjem letu

Zaradi dotrajanosti, še posebej zgornjih polkrožnih cerkvenih oken, so bila v začetku novembra leta 2018 zamenjana vsa cerkvena okna, razen dveh oken na koru, ki sta bili zamenjani že pred postavitvijo novih orgel. Vsa nova okna imajo dvojno zasteklitev, notranje steklo je strukturirano z vzorcem *»catedral«* s starinskim videzom.

Okna so iz macesnovega lesa. Tri zgornja polkrožna okna se ne odpirajo, štiri pravokotna okna v ladji pa se lahko odpirajo v celoti ali polovično na notranji nagib. Dve okni za vitražem v prezbiteriju sta namenjeni za servisno odpiranje. Narejena je bila tudi notranja osvetlitev vitražev v prezbiteriju.

V letu 2019 so od 25. februarja do 9. marca potekala dela na cerkveni strehi. Nova strešna kritina je engobiran opečnat bobrovec v rjavi barvi. Pri obnovi strehe so zamenjali tudi nekaj strešnih letev, večina pa jih je še v dobrem stanju.

Nova cerkvena streha ima prezračevanje po vsej

dolžini in točkovne snegolove od slemena do kapa. Na novo je saniran tudi del bakrene strehe ob zvoniku, kjer so dodatno nameščeni linijski snegolovi in zadrževalci ledenih plošč. Na novo je prekrita tudi stara mrliška vežica na pokopališču.

Po končani obnovi cerkvene strehe je bilo maja leta 2019 v cerkvi narejeno tudi novo prezračevanje, ki zrak zajema na štirih mestih: skozi dve večji odprtini na cerkveni ladji, ki sta pokriti z okrasno rozeto, in skozi dve manjši v prezbiteriju. Prezračevanje omogoča petstopenjska nastavitev in zagotavlja boljšo kvaliteto zraka med bogoslužjem ter intenzivnejše prezračevanje podstrehe cerkve.

Oltarji

Josip Novak je v kroniki župnije Brezovica (str. 99) zapisal: *»Ko je bila brezovška cerkev še podružnica sv. Petra je imela le tri oltarje; sedaj pa jih ima že mnogo let pet. Kdaj je dobila še dva, ni nikjer zapisano, pa tudi najstarejši ljudje v župniji tega ne pomnijo več. Najbrž pa so jih postavili*

takrat, ko so sezidali novo cerkev, ali pa vsaj do takrat, ko jo je prišel knezoškof Herberstein posvetit. »

Večja stranska oltarja sta bila leta 1845 predelana, ko sta dobila novi oltarni slike. Levi večji stranski oltar je dobil sliko sv. Andreja, apostola (prej je bil oltar sv. Marije Magdalene). Ob sliki sta kipa sv. Cirila in sv. Metoda, slovanska apostola. Desni večji stranski oltar je dobil sliko sv. Jožefa (prej je bil oltar vseh svetnikov) in kipa sv. Antona Padovanskega ter sv. Alojzija Gonzaga.

Župna cerkev na Brezovici. Notranjščina.

Levi sprednji stranski oltar ima sliko sv. Uršule, mučenke, desni sprednji stranski oltar pa sv. Marije, Brezmadežne. Obe sliki sta delo slikarja Janeza Valentina Metzingerja.

Prvo manjšo predelavo je naredil podobar Anton Zajc leta 1859, pozneje pa ju je leta 1903 podobar Andrej Rovšek iz Ljubljane popolnoma prenovil. Od prvotnega oltarja sta ostali nespremenjeni le glavni oltarni slike. Levi oltar svete Uršule je dobil kipa sv. Marije Magdalene in sv. Notburge, desni oltar Brezmadežne pa kipa sv. Joahima in sv. Ane.

Obnovitvena dela v zadnjem letu

Levi sprednji stranski oltar svete Uršule je bil preteklo leto restavriran in konec maja 2018 spet postavljen v prvotni obliki, kot je bil izdelan leta 1903. Le oltarna menza ni tako široka, da je več prostora v cerkvi.

Letos je bil restavriran še desni sprednji stranski oltar. Postavljen je bil na začetku junija 2019. Obe oltarni sliki sta bili restavrirani že pred leti in prav tako tudi vsi štirje oltarni kipi. Na novo je restavriran in pozlačen rezbarsko bogat okvir oltarnih slik.

Odkrite so prvotne barve okrasnih rož in angelov. Arhitektura oltarja pod menzo je marmorirana.

Po končani obnovi in postavitvi oltarjev je bila narejena tudi osvetlitev.

Zakristija

Po veliki noči, konec aprila 2019, sta bila na novo prepleškana zakristija in njeno preddverje. V začetku maja je bilo v zakristiji in preddverju narejeno novo pohištvo. Oprema je iz hrastovega lesa, enake barve kot spovednici in orgle. Glavna zakristijska omara ima v osrednjem delu polkrožni zaključek, nad katerim je križ. Leva in desna stran se v kotih dvigata višje, da v celoti pokrijeta

električne inštalacije, ki so v omari. Mašni plašči v omarah bodisi visijo bodisi so položeni.